

Prirodno-matematički fakultet / Biologija / HUMANA EKOLOGIJA

Uslovljenost drugim predmetima	Nije uslovljen drugim predmetima
Ciljevi izučavanja predmeta	Populacije čovjeka kao i sve ostale populacije predstavljaju sastavne djelove odgovarajućih biocenoza i ekosistema, odnosno djelove jedinstvenog globalnog makro-ekosistema, biosfere. Otuda je razumljivo, zbog čega je neophodno ekologiju čovjekovih populacija-humanu ekologiju razmatrati sa ekosistemskog aspekta, kao i aspekta urbane sredine, što je i cilj izučavanja ovog predmeta.
Ime i prezime nastavnika i saradnika	Marijana Krivokapič
Metod nastave i savladanja gradiva	Predavanja, konsultacije, kolokvijumi, seminarski radovi.
I nedjelja, pred.	Uvod. Ekologija čovjeka posebna naučna disciplina. Ekološki aspekti nastanka i razvoja čovjeka.
I nedjelja, vježbe	x
II nedjelja, pred.	Demografija. Demografija i biološke nauke. Demografija i ekologija čovjeka.
II nedjelja, vježbe	x
III nedjelja, pred.	Nastanak i evolucija gradova. Urbane aglomeracije. Uticaj grada na živi svijet.
III nedjelja, vježbe	x
IV nedjelja, pred.	Rast ljudske populacije-povećanje broja ljudi, demografska eksplozija.
IV nedjelja, vježbe	x
V nedjelja, pred.	Ishrana stanovništva i glad u svijetu.
V nedjelja, vježbe	x
VI nedjelja, pred.	Cirkulacije stanovništva. Migracije. Uzroci migracija, potisni i privlačni: push and pull faktori.
VI nedjelja, vježbe	x
VII nedjelja, pred.	Kolokvijum I
VII nedjelja, vježbe	x
VIII nedjelja, pred.	Klima i mikroklima kao faktori termalnog stresa. Aklimatizacija.
VIII nedjelja, vježbe	x
IX nedjelja, pred.	Urbanizacija. Urbano područje. Funkcionalne cjeline/zona. Stambena kultura. Semiruralni tip, ruralni, semiurbani, urbani, ultraurbani. Stan kao životna sredina.
IX nedjelja, vježbe	x
X nedjelja, pred.	Rad specifična manifestacija ljudskog organizma. Radna sredina, dio urbanizovane i industrijalizovane sredine. Prevencija rizika životnog i radnog prostora, dispozicija otpadnih materija.
X nedjelja, vježbe	x
XI nedjelja, pred.	Dnevno osvjetljenje-efekti, električno osvjetljenje (pravilno osvjetljenje, značaj, uticaj na čovjeka). Fotobiološko dejstvo i regulacija važnih procesa u organizmu.
XI nedjelja, vježbe	x
XII nedjelja, pred.	Izvori elektromagnetnih polja u životnoj sredini/neposrednom urbanom okruženju. Elektromagnetni smog.
XII nedjelja, vježbe	x
XIII nedjelja, pred.	Kolokvijum II
XIII nedjelja, vježbe	x
XIV nedjelja, pred.	Savremeni koncept zdravlja. Socijalne bolesti u urbanim područjima. Mentalno zagađenje u urbanim sredinama.
XIV nedjelja, vježbe	x
XV nedjelja, pred.	Buka u gradovima-uzrok kompleksnog narušavanja zdravlja. Izvori buke. Klasifikacija. Buka i mentalno zdravlje. Subjektivna osjetljivost.
XV nedjelja, vježbe	x
Obaveze studenta u toku nastave	Studenti su obavezni prisustvovati predavanjima i svim oblicima provjere znanja.

Konsultacije	Po dogovoru.
Opterećenje studenta u casovima	Nastava i završni ispit: 4 sata x 16 =64 sata Neophodne pripreme: administracija, upis, ovjera prije početka semestra, 2x4 sati =8sati Ukupno opterećenja za predmet:3x30=90 Dopunski rad: za pripremu ispita u popravnom ispitnom roku, uključujući i polaganje popravnog ispita od 0 do 36 sati (preostalo vrijeme od prve dvije stavke do ukupnog opterećenja za predmet od 240 sati). Struktura opterećenja: 64 sata (nastava) + 8 sati (priprema) + 18 sati (dopunski rad).
Literatura	Bakić,R.Opšta demografija, 1-203. Štampa.,IVPE, Cetinje.Izdavač: Geografski institute, Filozofskog fakulteta,Nikšić, 2006. Baakić,R., Doderović,M.,Mijanović,D. Naselja u prostoru, 1-514.Edicija: udžbenička literatura. Nikšić, 2009. Klepac. R. Osnovi ekologije 1- 180 ISBN 86-7111-024-9. Jugoslovenmska medicinska naklada, 1988. Kocijančić, R. Higijena, 1-609. ISBN 86-17-09084-7. Medicinski fakultet, Univerziteta u Beogradu, 2002. Savić, I. Hrestomatija tekstova, Biološki fakultet, Univerziteta u Beogradu. Steiner, F. Human Ecology, 1-237.Island Press. Washington -Covelo-London, Washington D.C.USA, 2002. Moore, Gary. S. Living with the Earth (1-596). Water pollution overview. Lewis publisher company. Library of Congress cataloging. USA., 2002.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	Prisustvo = 5 poena 2 kolokvijuma 25 x 2= 50 poena Seminarski rad =10 poena Završni ispit = 35 poena. Prelazna ocjena se dobija ukoliko se kumulativno sakupi 51 poen.
Posebne naznake za predmet	
Napomena	
Ishodi učenja	Humana ekologija (semestar VI, ECTS 3, 3P+0V) Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: o objasni ekološke aspekte nastanka i razvoja čovjeka, o zna pojmove iz oblasti demografije i njene veze sa biologijom/humanom ekologijom, o definiše procese nastanka i evolucije gradova, urbanih aglomeracija, o razumije procese rasta ljudske populacije, nastanak i posljedice gladi u svijetu, o razumije »push« and »pull« faktore migracije stanovništva, o definiše i razumije mikroklimu, aklimatizaciju, klo.kao stepen izolacije toplote, adaptaciju, o objasni strukturu urbanih područja,municipialitet, funkcionalnost i zone (zonu stanovanja,zonu privrede/industrijsku zonu,, zonu zelenila i rekreacije i dr), definiše substandardna naselja, o definiše tipove stanovanja (semiruralna, ruralna, semiurbana, urbana, ultraurbana), o definiše odgovarajuće aspekte stambenog prostora neophodnih za zdrav život porodice/socijalno zdravstveni optimalni uticaj stana i neadekvatne uslove koji dovode do narušavanja fizioloških funkcija u organizmu, o razumije procese u radnoj urbanoj i industrijskoj sredini i prevenciju rizika životnog i radnog prostora/kao i dispoziciju otpadnih materija, o zna neprocjenjiv kvalitet prirodnog/dnevnog sunčevog osvjetljenja u radnom i boravišnom prostoru sa zdravstvenog (neuroendokrina kontrola, imunološki mehaniumi,kardiovaskularna regulacija i dr) i psihohigijenskog aspekta, o zna uticaje nedovoljnog osvjetljenja ili blještanja, treperenja na čulo vidai zdravlje čovjeka odnosno, razumije pozitivan značaj praviilno odabranog i fokusiranog električnog osvjetljenja/fotobiološko dejstvo na procese u organizmu, o razumije stroboskopski efekat, o zna o uticaju buke kao o jednom od osnovnih uzroka narušavanja zdravlja, naročito u gusto naseljenim gradovima,i njenom dejstvu koje nije ograničeno samo na čulo sluha, o razumije buku kao fizički agens štetan po zdravlje, vibroakustičnu bolest, izvore buke prirodne, vještačke, klasifikovanje buke po jačini/intenzitetu, o razumije nastanak psiho-socijalnih oboljenja u urbanoj sredini (frustracija, stresovi, depresivna stanja i dr), o poznaje izvore elektromagnetnog zračenja/negativni uticaj elektromagnetnog »smoga po zdravlje čovjeka (telekomunikacije, radio, TV difuzija, mobilni i dr), o razumije negativno zračenje elektromagnetnih polja električnih instalacija: električnih generatora, visokonaponskih vodova, transformatora, distributivne mreže na zdravstveno stanje čovjeka, primarno kao reakcija tkiva i orgrgana i sekundarno kao integralna adaptacija na stresni faktor, o razumije negativan uticaj elektromagnetnih polja na životnu sredinu (narušavanje prirodnog predjela reljefa terena, pejzaža, zagađivanje zemljišta cinkom u blizini galvanizovanih struktura električnih stubova, negativan uticaj na stanište biljaka, životinja i čovjeka. o razumije uticaj grada na živi svijet, ugroženost fitocenoze,ruderalnu fitocenozu, aerozagađenje na biljni svijet u gradovima, oskudnu zoocenozu gradova, o zna princip kompozicije zelenila u gradu, blagodeti parkovske vegetacije na životnu sredinu grada i ljudsku populaciju unutar gradova.